

WORD 3 -1 Formátování textu, změny písma

Je vhodnější mít text v základním tvaru, než aby výsledkem formátování byl „*přepřacný text*“. Každý dokument začneme psát v určitém typu písma o určité velikosti. Tyto vlastnosti lze měnit (například zvýraznit část textu ap.).

Základní formát písma tvoří jeho vlastnosti:

typ písma
řez písma
velikost písma
podtržení
další efekty (styl, proložení znaků, animace).

Typ písma:

je sada znaků abecedy určená svým tvarem (elektronickou formou písma je font). Existují tisíce různých fontů, nejčastěji používáme tři:

- **Patkové písmo Times New Roman** (jednotlivé znaky jsou ukončeny krátkou kolmou patkou, používá se jako *běžný text*, ale i pro *nadpisy*).
- **Arial (bezpatkové písmo se používá v praxi pro nadpisy)**.
- **Neproporciální písmo Courier** (neproporciální písmo každému písmenu vyhražuje stejný prostor, a proto je hůře čitelné).

Řez písma:

Je to určitý vzhled daného typu písma. Nejběžnějšími řezy jsou: **tučné písmo** a **kurzíva**. Tučné písmo se uplatní v nadpisech (v současnosti se používá pro nadpisy bezpatkové či tučné písmo a nadpisy se nepodtrhávají). Pokud chcete upoutat pozornost použijte **TUČNÉ KURZIVY**.

Velikost písma:

Udává se v bodech (1 bod = 1/3 mm). Běžný text má velikost 10 či 11, výjimečně 12, nadpisy velikostí 12,14,16, max.18 bodů. Větší písmo se uplatní v novinových titulcích, inzerátech. Menší písmo se používá pro poznámky (8,9 bodů).

Podtrhávání textu:

Od podtrhávání se dnes upouští. Zásadní typografickou chybou je kombinovat podtržení např. s tučným písmem. Podtržení je několik typů:

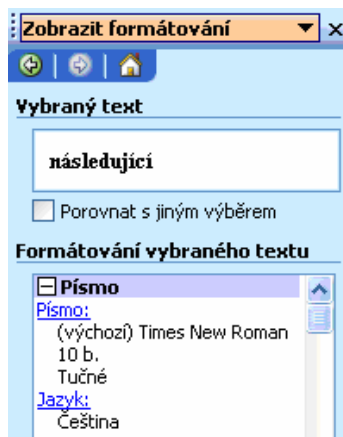
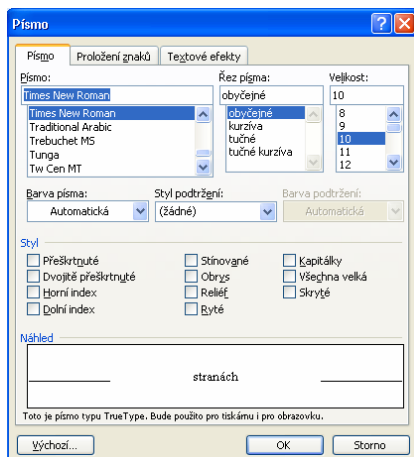
jednoduché a dvojitě,

pouze slov (bez mezer mezi nimi)

tečkované apod.

Text formátujeme (upravujeme):

- v dialogovém okně **Písmo** (příkaz **Formát-Písmo**)
- myší na panelu **Formát** (levé tlačítko) nebo pravým tlačítkem a místní nabídkou **Písmo**
- pomocí Podokna úloh (**Zobrazit – Podokno úloh – Zobrazit formátování**)

Příklad 1:

Následující text je psaný písmem Times New Roman CE velikosti 10 bodů. Soubor pojmenujte Efes a uložte jej do pracovního složky.

Artemidin chrám v Efesu

Artemidin chrám, třetí div světa, se stavěl 120 let. Byl široký 55 metrů a dlouhý 110 metrů. Po všech stranách byl lemován dvouřadým sloupovým, uprostřed kterého stála svatyně. Jeho průčelí zdobilo dvakrát osm sloupů dosahujících výšky 18 metrů, dvakrát osm se jich skrývalo vzadu, dvakrát dvacet jich bylo po stranách. Svatyně byla třídlá: osm sloupů neslo přední dvoranu, osmnáct hlavní síň a čtyři zadní místnost, jeden stál za sochou bohyně v hlavní síni. Celkem bylo v chrámu 127 mramorových sloupů.

Chrám zapálil podle antických historiků „...té noci, kdy se narodil Alexandr Veliký...“ žhář, jehož jméno z rozhodnutí efeského sněmu mělo být vymazáno z lidské paměti - jako trest za to, že chrám zapálil proto, aby se stal nesmrtelným.

Předchozí soubor zformátujte do následující podoby:

Artemidin chrám v Efesu

Artemidin chrám, třetí div světa, se stavěl 120 let. Byl široký 55 metrů a dlouhý 110 metrů. Po všech stranách byl lemován dvouřadým sloupovým, uprostřed kterého stála svatyně. Jeho průčelí zdobilo dvakrát osm sloupů dosahujících výšky 18 metrů, dvakrát osm se jich skrývalo vzadu, dvakrát dvacet jich bylo po stranách. Svatyně byla třídlá: osm sloupů neslo přední dvoranu, osmnáct hlavní síň a čtyři zadní místnost, jeden stál za sochou bohyně v hlavní síni. Celkem bylo v chrámu 127 **mramorových** sloupů.

Chrám zapálil podle antických historiků „...té noci, kdy se narodil Alexandr Veliký...“ žhář, jehož jméno z rozhodnutí efeského sněmu mělo být vymazáno z lidské paměti - jako trest za to, že chrám zapálil proto, aby se stal nesmrtelným.

SHRNUTÍ:

- Formátování textu se používá pro zlepšení vzhledu dokumentu.
- K nejdůležitějším vlastnostem textu patří typ písma, řez, velikost a další efekty.
- Jednu vlastnost přiřadíme kliknutím myši na ikonu (stand. panel).
- Více vlastností najednou nastavíme pomocí dialogového okna **Písmo** (z menu Formát).

Příklady a cvičení:

1. Jak zjistíte, které vlastnosti má text, ve kterém se nachází kurzor?

2. Prohlédněte si následující dvouřádkový text a určete typy a řezy písma:

Názvem **calculi** se označovaly kameny s geometrickými nápisy, které sloužili k počítání. (Z latinského *calculus* = kamínek). Od tohoto se odvozuje slovo kalkulovat, kalkulace.

3. Opište si následující text, pojmenujte jej **Klin**. Soubor **Klin** uložte do pracovní složky a zkuste jej formátovat dle pravidel vysvětlených v této lekci (využijte i další efekty - styl, proložení znaků, animace).

Šíření klínového písma. Chetitština byla indoevropským jazykem. Přestože Chetitě zpočátku používali své původní piktogramy, přejali nakonec od Mezopotámců klínové písmo. Toto písmo rozluštil počátkem našeho století český orientalista Bedřich Hrozný (1889 - 1952). Je to nejstarší rozluštěné písmo indoevropského jazyka. Klínovým písmem se psalo i v Perské říši, která dosáhla největšího rozkvětu kolem roku 500 před Kristem. Mezi 3. a 1. tisíciletím se klínové písmo z oblasti mezi Tigridem a Eufratem rozšířilo na jih do Palestiny a na sever do oblasti pozdější Arménie.